

DARBININKAI VISU SALIŲ VIENYKITĖS!

KOVA

Lietuvių darbininkų savaitinis laikraštis, išein kas penktą dieną, Philadelphia, Pa. U.S.A.

Prenumerata:
Ant metų | visas šalis svieto..... \$ 2.00
Ant pusės metų..... \$ 1.00

Apgarsinimų prekės:
syk | colis 50c; mėnuo už colį 1.00; metal
už colį \$ 10.00.

Siūnčiant raštus, pinigus ir visuose kituose reikaluose susisėnant adresuokit: „KOVA“
412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

KOVA

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. SHURYDAS, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.

Subscription rates:
One year in all parts of the world \$ 2.00
Six month " " " " \$ 1.00

All communications should be addressed to:

„KOVA“
412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

Nr. 23

Philadelphia, Pa. 8 Birželio (June) 1906 m.

Metas II

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Brooklyn'o 19-tos LSPA. kuopos, Pranešimas.

I. Antras LSPA. Susivažiavimas atsibus 10-tą birželio šią 1906 metų Brooklyn, N.Y. Gergino „Palace Hall“, 91-93 Grand str. Prasidės 9 valandą iš ryto, ir tęsis iki 7-tai valandai vakare; taipogi ir penedėly 11 birželio, prasidės pirmas posėdis nuo 9 valandos iš ryto ir tęsis iki pabaigai visų klausimų dieninės Susivažiavimo rėdos. Inžanga Susivažiavimo svetainėn visiems dovanai.

Telpgi ir svarstymuose kiekvieno klausimo, kokie tik rasia dieninėje Susivažiavimo rėdoj, bus daleistas patariantis balsas ir svečiams besikirtumo lyties; bet nutarimų balsavimuos, tegalės dalyvaut vien kuopų atstovai, turintieji kuopų arba Centro Komiteto, pavieniams duotus mandatus.

II. Vakare, toje pačioje svetainėje nuo 7.30m, prasidės teatras; vaidinta bus tragikomedija „Audra Giedroje“. Išpildys roles, vietinės LSPA. 19-tos kuopos artistų mylėtojų dramatiškas būrelis.

III. Dainuos vietini choral įvairias revoliucijines, darbininkiškas ir tautiškas dainas.

IV. Susivažiavę atstovai laikys prakalbas, trumpus paaiškinimus apie dabartinius atsitikimus ant revoliucijinio lauko ir politiką.

V. Sokiai ir „lekiantiji pačta“.
Inžanga su drabužių pasidėjimu į teatrą, dainas, prakalbas ir šokius, su „lekenčija pačta“, prekybos tik: pirmose vietose, 75c.; antrose — 50c. ir trečiose — 25c.

Sirdingai šiuomi visus vietinius ir apielinkių Lietuvius užkviečiame.

LSPA. 19-tos kuopos

KOMITETAS.

P. S. Guodotinus draugus ir atstovus, maloniai prašom nors už 3-jų dienų prieš atvažiavimą kožnas duoti mums apie savę žinią ant šio adreso: J. Šukys, 263 Wythe Ave. Brooklyn, N.Y.

Delko darbininkai vargsta?

[Taša.]

Vienok, kaip gaila pažiūrėjus į žmonią, kuri ant tiek nejautri, kad nemato kaip visoki dvasiški ir svietiški mekleiriai ardo civilizaciją, stumia į grabą progresą ir užriša akis darbininkui teip, kad jis pasilikty amžinai aklu, kad nematyty biurių nelabysčių svieto galiunų, kad nesuprastų baisaus savo padėjimo. Vai, civilizacija, progrose! Kokiomis ypalybėmis tu atsižymi pasaulyje! Czia žiurėk, tukstančiai žmonių krito karėje, vien tik dėl užsimanymo kokio puskvailio caro. Czia žiurėk, našlės likusios lieja ašaras, neturėdamos kuo savo vaikučius pavalgdyt, apdengt. Czia žiurėk, pabirkas ar dirbtuvė likosi uždaryta, ir šimtai darbininkų likos išmesti laukan, be darbo. Czia žiurėk, pulkai sukolicętytų, raišų darbininkų stovi pakelėse, ir meldžia praecinančių pašelpos. Czia žiu-

rėk, kunigas mokina tikinčiuosius klausyt visokios valdzios, nesipriešint; kad visokia valdzia «yra dievo leista» ir už nepaklusnumą gązdina pragaru, o už kantrų nešimą savo vargų naštos siulo dangaus karalystę...

Czia žiurėk, dvasiškas ganytojas prisaidino bažnyčioje minias tik-ką pražydėjusios jaunumenės tarnaut žmogžudžiams-carams. Czia žiurėk, tyronai nužudė žmogų, užstojantį skriaudžiamuosius. Czia žiurėk, jaunikaitis praliejo kraują už liuosybę. Žodžiu sakant, į kurią šalį męs nepažvelgsime, visur atrasime pasibaisėtinus apsiroškimus žmonijos gyvenime.

Ir kokia širdis teisybę mylenčio žmogaus gali nesudrebėt, matant, pavyzdin, liuosoje Anglijos žemeje baistų padėjimą. Ten raštininkai ir išminčiai savo raštuose lakiais žodeliais išgiria gražumą ir turtingumą šalies; ten poetai savo eilėse garbina prakilnius didžiavyrių darbus; ten mokslas liuosai žydi ir bujoja — o... buriai darbininkų eina prašydami duonos šmotelio!.. Tuom tarpu visoki lordai Anglijos, nutukinti tų pačių darbininkų triusu, pasipuošę, važinėjasi po balius, teatrus, koncertus!..

Ir kokią gyduolę galima butų atrast, kuriaja žmonija galėtų išsigydyt visas savo opas? Ar ilgai neatsivers tasai šaltinis kuriuom darbininkai nuplaus visas siurbėles nuo veido žemės? Ar ilgai tęsis šitokia tvarka pasaulyje? Delko žmonijos penėtojai yra paniekinti ant žemės? Delko darbininkai, kurie turėtų but kai-po kokia žvaigždė ant mūsų planetos, teip yra nualinti ant proto ir dvasios, teip nuskarę medegiškai, kad daugumas iš jų neturi nė pastogės, nė duonos! Dėlto, kad darbininkų triusą surija kapitalistai. Dėlto darbininkai vargsta, kad jie maitina ganjas dykaduonių. Dėlto darbininkai neįstengia savo buvio pagerint, kad jie laiko užsitraukę ant savo sprando tokias valdzias, kurios nedaleidžia darbininkams nė išsitiesti. Bet kada darbininkai susipras ir panaikys tokias val-

džias? Kas suteikė vieniems privilegijas kitiems ne? Kas davė tiesą žmonijos trams pasisavint žemę, pabirkus, visokias industrijas ir t. t.? Kas padarė vienus vergais, o kitus ponais? Man valia po girią medžiot, o tau ne. Aš galiu upėse žvejoj, o tu ne!..

Jeigu visi gali šildytis saule, kvėpuot oru, tai kodėl ne visi yra prileisti prie kitų gamtos dovanų?

Ir kur čionai toji «lygybė», kurią net «šventos» biblijos theologai skelbia?

Visi apšviestiesni žmonės supranta ir žino, kad kapitalas be darbo negali egzistuoti; paskutinis sutveria ir palaiko kapitalą; sustojus darbui, kapitalas pranyktų.

Zinome ir tą, kad gamta suteikė reikalingą darbui medegą, o darbininkų rankos sutvėrė reikalingiausius žmonijai daiktus. Taigi niekas negali but ponu svetimo darbo, kaip tik tas, kuris jį yra padaręs.

Nuo ko priguli pagerinimas darbininkų buvio?

Nuo pačių darbininkų.

Mokslo vyrai jau seniai suprato tą klausimą, ir dėlto aiškina darbininkams jų sunkų padėjimą, rodo jiems kelią ir kokių būdu darbininkai gali atsikratyt skriaudikus. Tik, ant nelaimės, darbininkai, išskyrus vos mažą skaitlių jau pratręnsių savo akis, daugumas-gi dar nesupranta kaip reikiant tikrų savo reikalų, nežino, į kurią pusę jiems reikėtų krypt; kadangi tuom tarpu visokios spalvos suvadziotojai, matydami kilantį darbininkų susipratimą, neriasi iš kailio, idant užkenkt tam judėjimui.

(Užbaiga bus)

J. Čerkevyčius.

Žinios iš Lietuvos.

Vilniaus vyskupas Roppas, krikščionių «demokratų» vadovas ir «dumon» atstovas nuo Vilniaus dvarininkų, atsižymėjo šiomis dienomis savo tyrai jezui-

tine politika. Visųpirmu pavarė nuo vietos kunigą Ambrazevičių Vilniuje, užtai, kad tas išleido lietuvišką elementorių įdėdamas ir tas vietas, kurias cenzura buvo išbraukusi; jį kaltina vyskupas ir už parėmimą žydų kandidatuos «dumon», su tikslu neprileist lenkų. Toliaus, pasakė «dumoje» pamokslą, kad reikią tik meilės tarp žmonių ir užsitikėjimo valdžiai, o Lietuvos sunkus padėjimas bus kaip ranka atimtas. – Matom iš tų vyskupo darbų, kaip jam netiek rupi Lietuvos žmonių gerovė, kaip stropiausiai palaikymas caro autokratijos, kuri, žinoma, nešykštuoja tokiems Kristaus vietininkams aukso kryžių ir pipila koseres auksu, žibančiu nuo žmonių kruvino triuso. Vyskupas, baudžiantis kunigus už peržengimą cenzuros, pasirodo aiškum kruvino caro tarnu. Vyskupas, baudžiantis net už palaikymą lietuvių tautiškojo prestižiaus rinkimuose, išsišoksta kaipo bukas reakcionierius.

Ant galo vyskupas, matydamas iš visų Rusijos kraštų plustančias bangas liaudės balsų; dėjavimus prispaustus minios; matydamas, kad visa Rusija nori seną carizmo tvarką išgriaut, o tik maža kraugerių dalelė iš visos galės spiriasi ir nepasiduoda, – ir tas vyskupas, dievo vietininkas, sako «dumoje» pamokslus kad žmonės pamylėtų tą, prieš ką tie su tokiu įnirtimu ir nusiminimu kovoja! Tokiu budu mėš be didelio triuso pažįstame, kad kriščiōniška «demokratija» ir caro «demokratija» yra du dvynukai varnai. «V.Ž.» praneša, kad prieš Roppą pasipylė Vilniuje protestai. Protestai! Kas per nauda pilstymas dulkių į šiukšlyną?..

Laikraščiuos buvo pranešta apie tragišką pražuvimą vieno nuo Sasnavos, Suvalkų gub., vyro – Vinco Janaucko. Jį peršovė girus sargas Sziugžda, kada velionis ir keletas kitų vyrų, nuėję pas sargą reikalavo, kad atiduotų 18 rub. išplėstų nuo biedno žmogelio už vežimą šakų. Žaizda buvo baisi ir mirtina: kulka buvo perlindusi per krutinę, plaučius ir užkliuvo už odos. Jau sužeistas vyrukas pakliuvo dar į rankas policijos, kuri išbadė dar žaizdą su nykščiais ir nuvezė pirma į Senapilės, paskui 18 kovo Kalvarijos kalėjiman, vos begyvą ir prašantį pribaiigt. Ten jam išėmė kulka, bet jau buvo pervėlu – užnuodijo jam kraują. 26 kovo V. Janauckas baisesose kanciose pasimirė. Velioniui ant palaidojimo sudėjo kaliniai, neskiriant nė žydų, apie 15 rub. drapanoms, žvakoms, grabui ir tt. Gražiai palaidojo, o kun. Žilinskas pasakė graudų pamokslą, – pamokslą toli gražesnį ir teisingesnį negu Amerikos kunigai per «Žvaigždę»

rašo, pasalingai siundydami tamsuolius ant revoliucionierių. Simpatiją pašautam Vincui Janauckui išrodė visi aplinkiniai, pagaliaus net kalėjimo viršininkai ir kareiviai. Bet naktiniai paukščiai – «tėvynės mylėtojai», nesnaudžia. «V. Žiose» (žr. N 90) atsirado jau apgynejas žudiko Sziugždos; išgyrė, kaip jis yra geras katalikas ir uolus valdžios tarnas. Priešingai gi nužudytąjį V. J. išvaidino galvažudžiu, nors pražuvo pats velionis, o ne geras katalikas ir valdžios tarnas Sziugžda. Teipgi nupeikia ir išbara Kalvarijos kalinius už velioniui išreikštas simpatijas. Ant galo padėkavoja Sziugždai už pataikytą šuvį ir prigrasina kitiems šitais žodžiais: «žiurėk, ba bus kaip Janauckui». Paabejojęs vienok, ar galės teip visiems «tėvynės mylėtojams» sektis naikyt revoliucionierius, užbaigia parašu «Artimas». Tinkamennis vienok jo butų parašas. jeigu but padėta «juodašimtis»..

Valdžia apie Lietuvos gerovę karštai pasirupino, taigi ištraukus kazokus, užtvenkė žemsargiais. Sztitie savo pobūdžiu mažai skiriasi nuo pusiau-azijatų kazokų. Sztai paveikslėlis. Balandžio 23, Južintuos (Zarasų pav., Kauno g.), per «jurginių» atlauidus susipešė du vaikinai. Į tą įsimaišė urėdninkas, bet jam kazi-kas sudrozė iš užpakalio. Išgirdė žemsargiai, kad urėdninkui sudavė, atsukbėjo jį-gelbėt; bet sudavusiejė urėdninkui vaikinai jau buvo išėję Kamajų keliu namo. Kazi-kas jiems šnipstelėjo, ir žemsargiai, ginkluoti kardais ir šautuvais, sėdo į du vežimu ir ėmė vytis. Privijo kokius tai bernaičius ir visai nežiurėdami, ar tie ar ne tie, ant einančių užpuolė. Užpultieje ėmė iš pradžių akmenais gintis, paskui leidos miško-linkui bėgt. Tada žemsargiai ėmė šaudyt, vieną tuojuos padėjo ant vietos, o kitą paskiaus žmonės rado baloj su nukirsta dešine ranka netoli alkunės ir kairės didžiuoju pirštu. Galva vaikino buvo sukapota kardu. Tris einančius suėmė, baisiai primušė, išlaužė vienam rankas ir atsiwezė miestelin. Tada kiti žmonės, matydami teip kankinamus vaikus, ėmė nirst ant žemsargių, kiti paleido akmenus. Tada žemsargiai ėmė į minią ant rinkos šaudyt; peršovė krutinėn Kremesiškių Kvederienę, visai ties bažnyčia stovėjusią, kuri tuoj ir numirė; sužeidė vieną vaikina iš Vazgėlių, Bagaucką; Radišų Stasiulaučiuką ir miestelėną Gačionį. – Teip Lietuva atsilsėjo, kada nusiuntė «dumon» savo diplomatus!..

Caro budelių aukos.

1. Naktį prieš 1 vasario policistai ir

kazokai nušovė Butkiškių kaime (Griškabudžio valsčius, Naumiesčio pav.) mūsų draugą Andrių Baltrušaitį. Tai buvo tiktai 20 metų vyrukas (ukininkaitis), bet prigulėjo prie šviesiausių ir darbščiausių šitam krašte mūsų draugų. Paskutiniaisiais metais jis, kuo tik galėdamas, pirmyn varė revoliucijos darbą: atsišaukimas, knygelėmis, žodžiu, raštu ir su ginklu rankoje; pirmiau jis rašinėjo į mirusįjį Tilzės «Ukininką» – pasirašinėdavo tankiausia A. Žioplelis, tapęs gi socialdemokratu, rašė į «Darb. Balsą» ir retkarčiais į Amerikos «Vien. Liet.». Ypatingai smarkiai jis pradėjo varyt darbą, toms «liuosybėms» pasirodžius; bet štai užėjo dar didesnė audra, ir pradėjo caro budeliai Andrių gaudyt. Kaip tik tą naktį jis parėjo namon naktvot. Jis jau užmigęs buvo, kaip atsisaldė kazokai ir apstojo visą triobą. Pajutęs juos, Andrius užbėgo ant augšto ir pasislėpė į kamina. Užlipus ten krėtikams, jis porą kartų iššovė, bet – nėvieno neužgavo. Tuomet tie iškirtio kirviu kamine keles skyles ir, įkišę per jas revolverius, ėmė šaudyt – šaudė buk vieni tik žemsargiai. Kulka pataikė į kaktos vidurį, ir šis tuoj nebegyvas krito; paskui da subadė jį. Prisivogę visokių valgomų ir nevalgomų daiktų, išplėšę daugiau ne 100 rublių, tie neprąstyti svečiai išsibastė.

Laidojo Andrių ant Barzdų kapinių. Žmonių susirinko apie 5–6 šimtus. Buvo vainikas su tokiu parašu: «Žuvusiam už laisvę! Nuo draugų LSP.» (lietuvių sociald.); buvo ir juoda karuna su parašu: «Garbė žuvusiam už laisvę!» Ant grabo galo buvo parašyta: «Auka carizmo». Leidžiant į duobę, draugai šaudė augštytyn iš revolverių. Paskui vienas draugas trumpai paaikšino žmonėm užmuštojo nuopelnus... Ir tokias nekaltas caro budelių aukas mėš skaitome šėdien nebe dešimtimis, o jau šimtais, tukstančiais!

Kalvarijos kalėjimo kaliniai teip-pat iškilmingai apvaikščiojo Baltrušaičio atminimą. «Garbė žuvusiems draugams! Pražutis budeliams!.. Szalin caro valdžia! Tegyvuoja revoliucija! Ūra!» – kaip perkuno griausmas išsišveržė iš visų krutinių. Paskui kepus nusimėgė, visi padainavo: «Daug žuvo mus brolių» ir išsiskirstė.

2. 5 kovo Prienuose (Senapilės pav.) policistas Tarasovas nušovė Simoną Szaliną ir du vaikinų areštavo: vienas – Senapilės gimnazijos mokins, Kasakaitis, kito pavardė nežinoma. Pas užmuštąjį policija rado: 3 brauningo revolverius, vieną pusbrauningį, kelis girių valdininkų revolverius ir kinžalą. Žmonės kalba, buk pas jį da radę apie 800 rub.

pinigų, bet tai neteisybė. Tai buvo tikras proletaras-revoliucionierius (darbininkas – tarnavo apie Griškabudį). Seniau jis, kaip ir visi tokie sodžiaus bernukai, mėgo įsigert, bet dabar pamažu buvo pradėjęs nuo to atprast. Jis da nebuvu tikrai susipratęs, užtai ikišiol nebuvo skaitomas tikru partijos sąnariu, bet toliau veikiausia but išėjęs iš jo geras partijos darbininkas; jau ir dabar daug jis buvo prisidėjęs prie šnipų naikinimo.

Laidojant užmuštąjį, jo motina ir sesuo nuėjo pas kleboną Szvilpą prašyt, kad su mišiomis palaidotų, bet klebonas nesutiko; dargi uždraudė jis jam varpais skambint ir laidot pašventintoj vietoj! Nieko negelbėjo nė kruvinos motinos ir sesers ašaros ir prašymai, nė nieks.

LIETUVOS DARBININKAI IR DARBININKĖS!*

(Atsišaukimas)

Jau arti mūsų, darbininkų šventė – 1-oji diena gegužės (pas mus ji švenčiama 18 balandžio, utarninke). Tą dieną visuose kraštuose pasaulės kur tik yra susipratę ir apsišvietę darbininkai, bus švenčiama šventė darbo žmonių. Sustos rukę fabriky kamina, bus uždarytos atdrėkusios nuo varguolių prakaito dirbtuvės, artojas neis paskui plugo, kalnakasyš išlys iš po žemių. Visi, kas prakaituota kakta dirba ponų naudai, pirmąją dieną gegužės sustos vilkė darbo jungą ir pakels akis nuo juodos žemės. Nesuskaitomos proletarų minios su vėliavoms ir dainomis išeis ant gatvės, dirbs demonstracijos, o paskui eis į susirinkimus ir tę kalbės apie tai, kas darbininkams sopa ir rupi.

Mēs, Lietuvos darbininkai, jau nebe pirmieji metai švenčiame pirmąją dieną gegužės. Atsiras dėlto tarp mūsų tuktančiai varguolių, kurie pasiklaus: – O kam žmogui darbininkui ta šventė reikalinga? Draugai! Visi mēs, darbininkai, esam aukso maišelio vergais. Alkanai ir nuplyšę, einam pas tuos, keno drutos kišenės. Už juodos duonos kąsnelį, už lopiniuotą sėmėgą atiduodam fabrikantams, meistrams, dvarponiams ir turtingiems ukininkams savo jaunystę, savo sveikatą ir laisvę. O dėlto vargę visą amžių gyvenę, dažnai senatvėj badu mirštam, nes kapitalisto širdis nežino kas tai yra mielaširdystė ir žmogaus pasigailėjimas. Jis melžia mus tol, kol dar galim rankas ir kojas kilnoti. Jis tuomet tepalengvina mus jungą, kuomet užsiperiam ir pareikalaujam, kad mums geriau mokėtų už darbą. Kapitalistai yra vienodi visam sviete ir dėlto vienodas

yra visos pasaulės darbininkų padėjimas, – sotesnio duonos kąsnelio jie susilaukia vien bekovodami su savo priešais. Kapitalistai yra galingi. Jų pilna visuo se kraštuose, jų kišenėse guli šimtai milijonų pinigų, jiems padeda valdžia. Kad piniguočius nuveikti, mums reikalinga galybė. Galingi busim, tik susirišę vienybėn, tik kartu remdamies su mūsų priešu ir padėdami viens kitam.

Pirmą dieną gegužės švenčiame prisiminimui apie tą darbininkų vienybę. Kas meta tą dieną darbą, tas jaučiasi prigulįs prie proletarų šeimos. Kas eina ant gatvės demonstracijoj dalyvautų, tas jau supranta, kad jis yra darbininkų armijos kareiviu. Kas lauko tą dieną proletarų susirinkimus, tas ten išgirsta kad visi varguoliai yra tarp savęs broliais, kad jie išvieno turi kovoti prieš piniguočius ir ginti kits kitą. Namu grįždamas jis jausis stipresnis, drąsesnis, labiau, negu pirma su savo draugais susirišęs.

Pirmą dieną gegužės proletarai kalbasi apie tai, kas reikalinga darbininkų buviui pagerint. O reikalinga mums didesnė alga, trumpesnė darbo diena, geresnis valgis, apšėjimas, rami senatvė, apsaugota nuo bado ir šalčio pinigais iš valstybės kasos. Mums reikalinga, kad išvyktų prispaudimas, kad valdžia būtų pačių žmonių rankose, kad darbininkas lygus būtų su kitais.

Šveždami darbininkų šventę, proletarai rokuoja savo spēkas. Kuomet sustoja darbas, o žmonės su raudonomis vėliavoms išsina ant gatvės, lengva matyti, kiek mūsų yra. Mums nėra ko slėpties; mūsų skaičius auga kas met. Kartu auga mūsų džiaugsmas, kad esam vis galingesni ir auga dykaduonių nusiminimas iš baimės, kad artinas jau sodo diena.

Darbininkų šventė primena mums pagaliaus, kur darbininkams reikia įieškoti išganymo. Kad ir kart geresnio gyvenimo susilauksim, visuomet dėlto busim piniguočių skriaudžiami, kol bus dabartinė gyvenimo tvarka. Tuomet teisrausim vargą su šaknim, kuomet nebebus nė pono, nė vergo, dykaduonio ir varguolio, kuomet visi paliksime darbininkais, visi lygiai dirbsim ir lygiai naudosimės vaisiais savo darbo.

Neteisybę ir vargą išvarys iš žmonių tarpo socializmas, o pirmoji gegužės diena primena mums, kad tai bus darbininkų darbas sutaisyti naują gyvenimą ant naujų pamatų.

Tam tai švenčia pirmąją gegužės dieną susipratę viso pasaulio proletarai! Prisidėkime prie jų ir mēs, Lietuvos darbininkai ir darbininkės. Tegul tą dieną

nė vienas mūsų neina prie darbo. Patįs šveždami, kvieskime ir kitus prie mūsų prisidėti. Kas mūsų nepaklausytų, prievarta uždarykim fabrikus ir visur sustabdykim darbą. Parodykim svietui, kad ir mēs, Lietuvos darbininkai, jau esam susipratę ir esam prisidėję prie vienos viso pasaulio darbininkų šeimos.

Darbą metę, dirbkim visur susirinkimus ir pasikalbėjimus. Mēs esam labiau suvargę už kitų kraštų darbininkus, mēs esam už juos alkauesni ir tamsesni. Todėl pas mus gana bus reikalų, apie ką pasikalbėti, ar bent pasiskaityti.

Kur tik galima, cikim ant gatvės, iškelkim raudonas vėliavas ir įtaisykim demonstraciją su kalbomis ir dainomis. Parodykim mūsų eugejam, piniguočiam ir caro valdžiai, kad mēs jaučiame kieta jų jungą, kad mēs kovosim prieš jų suktybės ir dabar savo spēkas sutraukiam į vieną vietą.

Kartu su viso pasaulio darbininkais prisiminkim, kad mums reikalinga aštuonių valandų darbo diena. Aštuonios valandos dirbti, aštuonios miegoti, aštuonios padėti savo dvasios ir kuno reikalams. Kol busim junge nuo tamosos iki tamsai, busim perdaug pavargę, tamsūs ir silpni. Mažiau tedirbdami, turėsime laiko apsišviesti, susitarti, susirišti ir geriau kovoti su mūsų priešais.

Tą dieną prisiminkim pagaliaus, kad mēs Lietuvos darbininkai, esam dar caru valdomos bergijoj. Dėl caro bernų mēs ne žmonės. Jie norėtų neduot mums pakrutėt. Kur gali jie mus šaudo, karia, plėšia, kalėjiman deda, muša arba varo kur tolimon pėklon. Mēs neturim jokių tiesų, mums užginta net kovoti su savo skriaudėjais – piniguočiais. Mēs busim purvan suminti, kol viešpatystę valdys caro valdžia. Nieko didžio nepadarys ir šaukiamoji dabar «duma». Ji bus susirinkus tol, kol nepasipriešins carui. Ji tuoju bus paleista ir išvaikyta, kaip tik panorės eit savo keliu. Tečiaus, tokia «duma», kaip dabar renkamoji, kad ir turėtų valią, ji nepasirupins darbininkų reikalais. Tę suvažiuos išrinktiejie fabrikantų, pirklių, dvarponių, ukininkų, bet ne darbininkų. Tę jie kalbės apie savo reikalus, bet nebus, kas mūsų vardu atsiliepia ir mus užstoja.

Draugai! Kitokios «dumos», kuri būtų tikrai žmonių renkama, kuri turėtų pilną valią viską spręsti ir kuri pasirupintų mūsų vargais, mēs nepamatysim, kol bus gyva caro valdžia. Todėl reikia ją išgriaut. Reikia prieš ją sukilt. Be to sukilimo mēs neapsieisim. Pernai metais buvo daug kraujo pralieta. Valdžia prispirta nusileisti nusileido, bet lig tikros laisvės dar toli gražu, ir vėl reiks

*) Ispilatinata Lietuvoj, 1900 geg.

darbininkams ir valsčionims sukilti ir galutinai susirokuot su ja. Ruoškimės draugai!

Tegyvuoja viso pasaulio darbininkų vienybė! Tegyvuoja 8-valandų darbo diena! Tegyvuoja revoliucija ir žmonių valdžia! Tegyvuoja socializmas!

*Lietuvos Socialdemokratų Partijos
Centro KOMITETAS.*

Vilniuje, balandis 1906 m.

Iš Rusijos.

Kylant ir didinanties kaimiečių bežemių šauksmui Rusijoje, kad valdžia ir «duma» apdalintų juos žeme, tas klausimas a nė biskutį nesistumia pirmyn. Pakol «duma» ir caras žaidžia rolę katės ir šunio, agrariškas judėjimas didelėms liepsnoms pradeda visur išsiveržt. Nusiminimas sodiečių jau dabar gimsta ne vien iš stokos grunto (žemės), bet ir iš nebuvimo kuom tą žemę, kurią turi, apdirbt, kuom apsėt, kuom pagerint grunto našumą. Liaudės stipriausios spėkos išnaukintos. Kišenės tuščios. Prie to prisidėjo baisi giedra. Gresia badas, gresia ligos. Pakol valdžia daugina milijonus biudžeto ant užlaikymo policijos, patol kaimietis nesulauks nuo valdžios, kad jam padėtų įsitaisyti geras gumines triubas aplaistymui degančių kaitroje dirvų. Ir štai, visgi kaimietis mato, kas jo skurdui yra kaltas. Išskaito jau iš laisvesnių laikraščių apie tuos milijonus rublių, kuriuos caras ir biurokratija plėšia nuo jo ant organizavimo «juodųjų šimtinų» ir jo prispaudimo, o jam klabina į duris bausis myris... Iš visų kraštų jau pradeda eit žinios apie agrariškas riaušes, apie užpuolimus nusiminusių sodiečių ant dvarų, apie susidurimus su policija. O ką «duma»? Nagi sėdi. Sėdi nė višta ant kiaušinių, perėdama projektus, kuriuos pasiūtęs dvigalvis gaidys – caras, vos išsilupus iš kevalo, prarįja. Kada ten toks procesas traukiasi, valdžia atvirai daro pulkus «juodašimčių», juos gincluoja, policija juos veda ant žmonių miestuose, ypatingai Pietų Rusijos, «juodašimčiai» kelia biaurias provokacijas: lando tarp minių ant gatvių, iššauja, o policija ir kareiviai atbėga ant jų šuvių ir papliupomis «malšo» maištininkus; buriai krinta nekaltų žmonių iš noro «maloningo viešpaties» caro, prileidusio žmones su savim kalbėt! Iš kitos pusės valdžia organizuoja didžiunų (nobles) lygą. Kanclerius Ušakov sušaukia šitose dienose Peterburge didžiunų susivaziavimą. Jame dalyvaus visi šalies magnatai-žemvaldžiai: grapai, baronai, kunigaikščiai, gal ir Vilniaus vyskupas baronas

Ropp. Jie susivaziuos išdirbtų pliano, kaip sutikt kaimiečių riaušes ir kaip «dumos» atstovų radikalų reikalavimams atsispirt bei juos išspaištyt. Valdžia, žinoma, juos parems militariška spėka. Vadinas, valdžia atvirai nepripažįsta «dumos», nors ją sušaukė, jeigu tebesvarstomus žemės klausimus jau išėma iš «dumos» suzinojimo ir atiduoda ponams išrišt. Atiduoda vilkui išrišt avinėlio klausimą. Jeigu ir dabar «duma» dar bus akla, tai jos pačios jau bus kaltė.

Pakol kas «dumoje» yra svarstomas panaikinimas myrio bausmės. Jam priešinosi visa autokratijos banda ir biurokratijos klika. Vienok umai, ir viena ir kita «dumininkų» reikalavimui nusileido. Mena, kad tai yra koks vylius. Bet jeigu ir ištikrųjų tai būtų, prie dabartinio režimo toks panaikinimas myrio bausmės yra tik juokai. Argi ne care rankoje pasiliko tiesa apšaukt gubernijas ir miestus ant karo meto ir aštriosios apsaugos? Na, o tada juk prisakyta kareiviams «nesigailėt patronų». Pasiliks tada pildyt «dumos» iškovotą įstatymą patronams.

Visi žino, kaip Anglija su Rusija – tai yra tų dviejų valdžios – viena kitos neapsikentė. Indijoje, Kynuose, Persijoje ir Turkijoje darė viena kitai intrigas. Karėje Rusijos su Japonija visa Anglijos simpatija buvo prie japonų. Ir kada garsus Roždestvenskio laivynas teip garbingai apgalėjo keturius Anglijos pakraščiuose žvejus ir padėjo juos ant vietos, – tik, tik, tik nebeiškilo tarp Anglijos ir Rusijos karas. Bet, štai! viskas persimainė. Abiejų šalių laikraščiai gieda vieni kitiems garbės diframbus. Anglijos laivyno laukia Kronštadtan (Rusijoje) su didele pagarba; politikieriai rusai ir anglai įnyko vest tarp savęs širdingus susinešdinejimus. Neapykanta, intrigos, karo šmėklos išnyko. Pasiliko plika karaliaus Edvardo su caru Mike prietelystė. Nėr ko stebėtis: abu sėdi ant tokio pat vežimo – tai yra proletarijato revoliucijos.

Smarki revoliucijos agitacija paplito tarpe Rusijos jureivių. Ypač ji bujoja Kronštadte, kur skersai vandens alkunę stovi Peterhofs palociai, o juose gyvena caras. Rupestingos apsaugos yra daromos, kad Kronštado armotos neatsikreiptų į Peterhofą.

«Dumoje» žemės klausimas tebėra neišrištas. Valstiečių ir darbininkų atstovai reikalauja ją visą atiduot liaudės savastin (nacionalizuot = aptautint); «kadetai» (konst. dem.) sutinka tik dalį aptautint, o Baltiko provincijų (turbūt ir Lietuvos!) atstovai aptautint nenori visiškai.

Autonomijos aštrausiai reikalauja Lenkijos atstovai, – beveik visi. Lietuvos atstovai (jau patį pažangieji) nu rodo, kad vietinė Lietuvos autonomija būtų gerai, bet tvirtai nereikalauja.

Kurše revoliucionierių veiklumas vėla atgijo. Ypatingai apie Rygą, Mintaują ir kitus didesnius darbininkų centrus. Dabar keršija šnipams ir visokiems išdavikams, kurie šimtus savo brolių pirmiaus išdavinėjo kareiviams. Fridrikštadtė sugavo tulo liuterių zakrastijono sunų, didelį šnipą, nuvilko į krumus ir sušaudė. Tokie uždukinėjimai dabar atsitinka Kurše kasdien.

Pirmos gegužės atbalsiai.

Cleveland, Ohio. – Draugai 3-čios L SPA. kuopos, po ilgų svarstymų, galutinai nutarėm ši-metą 1-mos gegužės nešvėst, kaip tai buvo daryta pernai, bet dirbt ir atiduot tos dienos uždarbi Lietuvis revoliucionieriams, t.y. socialdemokratų partijai. Toliaus nutarėm dažinot, ar nebus galima drauge su latviais apvaikštinėt pirmą gegužės, ką latvių socialdemokratų partijos kuopa, neseniai susitvėrusi, parengia nedėdienų, 6 gegužės. Mūsų draugai nuejo pas latvius, kurie tam, žinoma, mielai pritarė. Taigi apvaikščiojimas atsiuvo drauge su latviais minėtą dieną. Prasidėjo 4-toj valandoj po pietų. Latvys Krastin, atidarydamas apvaikščiojimą savo trumpoj kalboj paaiškino jo mierius; toliaus kalbėjo antras latvys, Freimans; jo kalbos turinys buvo apie dabartinę revoliuciją Rusijoje ir Latvijoje. Toliaus atėjo latvys Krastin, pasirėdęs už senelį, tautiškuose latvių rubuose ir ilgai skaitė iš knygos rankraštį, kurį, be abejonės, pats buvo parašęs, apie Latvijos laisvę, kokią ji turėjo savo laikuose. Pagaliaus prakalbėjo ir lietuviškai, drg. A. Siderevyčius, kuris savo gana ilgoje kalboj, išrodinėjo visas šunybės rusų valdžios ir dabartinę revoliuciją, ir kas yra josios vadovais, ir ko jie reikalauja, tai yra: laisvės, lygybės, pagerinimo darbininkų buvio; apskritai imant, to viso reikalauja «Lietuvos Socialdemokratų Partija», kas tik yra reikalinga vargšui darbininkui. Ant galo Ig. Lapinskas padekliamavojo eiles apie «caro Aleksandro dušią». Tarpuose prakalbų buvo padainuota keletas dainelių. Latvių choras dainavo 4 dainas, visas tautiškas ir revoliucijines. Lietuvių-gi choras padainavo dvi tautiškas ir vieną karišką dainą. Keletas latvių dainavo po vieną ypatą arba deklamavojo; prakalbos, dainos ir deklamacijos publikai labai patiko. Padaryta kolekta ant revoliucionierių, tai yra kariauto-

Jams iš latvių socialdemokratų partijos, susidėjo iš 16.00 su centais. Žmonių susirinko nedaugiausiai; priežastis to, kad nebuvo niekur pagarsinta; išimant mūsų 3-čios kuopos draugus, atėjo keletas ir pašalinių, kuriems buvo ypatingai pasakyta. Taigi viso buvo lietuvių apie 50 ypatų, tiek jau ir latvių buvo. Lietuvos revoliucionieriams kolektos nebuvo, kadangi mus draugai nusprendė 1-os gegužio uždarbį atiduot busimame kuopos susirinkime, ką ir padarė. Tuli sąnariai atidavė visos dienos uždarbį, o kaip kurie tikslai už pusę dienos; kiti visai dar nedavė, pradžioje kitą sykį atiduot. Geistina būtų, kad ir tie, kurie žadėjo, užsimokėtų; kadangi ta diena, pirma gegužės priklauso prie darbininkų, todėl vertėtų ir tos dienos uždarbį atiduot darbininkams kovojantiems už mūsų visų gerovę ir ateitį. Vėlydamas gerose pasisekime Rusijos ir Lietuvos revoliucionieriams, drauge ir LSDP. bei LSPA., pasilieku,

T. Barthus.

Pirma gegužio!

Yra tai diena dydi, diena rusti. Baisi yra ta diena valdonams ir kapitalistams, bet miela darbininkams! Ant tos teip iškilmingos dienos armijos proletarijato telkiasi į skaitlingus pulkus, daro iškilmingus apvaikščiojimus, laiko trukšmingus susirinkimus su prakalbomis, daro rokundas iš praėjusio metelio. Tikslai darbininkų rokundos yra priešingos kapitalistams. Kapitalistai paprastai, rudens laike, tai yra pabaigoj metų daro rokundas iš praėjusio meto, jie rokuoja, kiek pelno turėjo per pereinus metus, kiek jiems naudos atnešė fabrikai, kiek jiems atnešė geležinkelių linijos, kiek laivynas, kiek įvairios kasyklės ir tt. ir tt. Jie skaito milijardais savo užpelnius, kuriuos jie kruvinai išplėšė nukriaudami milijonus rankpelnių darbininkų, tuomi padidino gaujas alkstančių vergų, padidino skaitlių našlių ir našlaičių, padidino ligonbučiuose skaitlių luošų, padidino prieglaudos namuose skaitlių vargstančių, jie atskyrė vaikus nuo tėvų, tėvus nuo vaikų, brolius nuo seserų, seseris nuo brolių; jie atskyrė vyrus nuo moterų moteris nuo vyrų; jie tukstančius vaikinių ir merginų pačioj jaunystės grožybėj, atskyrė nuo jaunystės dienų, atskyrė nuo gamtos turtų ir pasaulio grožybių, atskyrė nuo šio svieto vargų ir rustybės, atskyrė jų gįslas nuo kaulų, kaulus nuo gįslų, atskyrė – be laiko prašalino iš šio svieto. Ir vėla daro naujus plianus ant ateinančių metų, kokiū būdu jie galėtų uždengt savo nedorybes ir padidit kraugerystę!..

Darbininkai apsirinko savo šventę 1-mą dieną gegužio, – pavasario laike, kada saulutė savo meilingais spinduliais pažadina viską gamtoje, – sprogsa medeljai, žaliuoja dirvos, pradžioje gėlės, pripildo kvėpėjimu visatą, viskas rodosi rengiasi į kovą. Ir darbininkas tame laike, atkartodamas žodžius Markso, verksmingu balsu sudėjuoja: darbininkai visų šalių, vienykitės! Vienykites besikturmo tikėjimo, taptos, lyties ir luomo!! Susipratusiai ir pažinę savo vargus darbininkai, visur paliauja dirbę tą dieną, renkasi į milžiniškus burius, – skaitlius jų didinasi kas mielas metelis; daro rokundas savo gyvenimo iš praėjusio metelio: kiek jie vargo nukentėjo? kiek laiko išbuvo be darbo? kiek kartų ėjo pas dirbtuvės savininką, su nusižeminimu siulydamas savo spēką? kiek naktų išgulėjo be pastogės, po tyru dangumi? kiek dienų išbuvo nedavalgęs? kiek kartų jie alpo žiurėdami ant savo šeiminėlės, badą ir šaltį kentančios? kiek kruvino prakaito tapo išlieta per tą prabėgusį metelį? kiek be laiko ir bereikalingai žuvo gyvasčių fabrikuose, kasyklose, ant geležinkelių ir kitur? kiek tapo amžinai sužeistų, netekusių rankų, kojų ar kitų kuno dalių? kiek jaunų moterų ir mažų kudikelių pasiliko našlaičiais? kiek tų našlaičių pateko po globa labdarystės? kiek kartų lementavojo, dantis sukandę ant tokių verksmingų valandų, kurios kaip vilyčiomis varstė jų jausmus, žeidė jų širdis!

Toliau, darbininkai apsvarsto, kokiū būdu vest kovą su prispaudėjais, kad koveikliausiai išliuosot dejuojančias minias iš po juos nuodijančio ir žavinančio jungo, idant su pavasario šviesa prašvistų ir darbininko akįs.

Su tokiu tikslu šįmet ir Brooklyno, N.Y. lietuviai apvaikščiojo 1-mą gegužio. Nesitiekėjau savo gyvenime matyt tarpe lietuvių teip iškilmingai apvaikščiojant tą rustingą kapitalistams dieną, kaip kad brooklyniečiai parengė. Apie dešimtį įvairių lietuvių draugysčių maršavo su muzike miesto gatvėmis, nešdamos paparčius su tam tikrais parašais lietuvių ir auglių kalbose: «darbininkai visų šalių, eikit išvien! Lai gyvuoja Pirmą Dieną Gegužio! Lai gyvuoja darbininkų šventė! Lai gyvuoja socializmas!» ir tt. Kiekvienam buvo prisegti randoni kasnykėliai kaipo ženklas revoliucionieriaus. Muzikė vienval griežė revoliucijinius maršus, daugiausiai «Marselietę». Praeiviai stebėjos iš tokios iškilmės, kuone kiekvienas buvo matyt vis užsirašinėjo užvardinimus nuo paparčių. Labiausiai nustebino publiką Moterų «Lietuvaičių Draugystė», kurios

sąnarės, apsirėdžiusios baltais rubais, teipat prisisekusios po raudoną kasnykėlį, nešdamos papartį su užrašu: «Mēs reikalaujame lygių tiesų su vyrais visose sąlygose gyvenimo!» – maršavo drauge su vyrais, išreikšdamos neapykantą šios dienos suklerusiai sistemai ir kapitalistų surėdymui. – Parodoj dalyvavo apie 4–5 tukstančius ypatų. Eiuant gatvėmis lietuviai vertelgos sveikino demonstrantus ugnetraškiais (Firecrakers), leizdami juos į padanges su šviesa visokios spalvos. Po parodos sugrįžo visi į svetainę, puikiai prirengtą ant tos dienos, kur buvo laikytos kalbos, revoliucijinės dainos ir deklamacijos. Labiausiai atsižymėjo lietuvių chorai savo dainomis, kuriuos, po kiekvienai dainai publika apsteikė griausminių plojimų rankų. Nors svetainė gana didelė buvo, bet žmonių tiek prisirinko, kad visi negalėjo patilpt, ir visi užsilaiškė labai dailiai, išskiriant keletą vaikėzų, kuriems dar toki dalykai neapeina ir jie dar nesupranta kaip ant viešų susirinkimų reikia pasielgt. Bet yra viltis, kad ir tokie, pradėję jau lankytis ant tokių susirinkimų, prisiziurėdami protingam susirinkusių pasielgtimui, ir jie paseks dorų žmonių apsiėjimus. (Užbaiga bus.)

Pavasaris.

Pavasario saulė užlipus aukštai
Apsidengė žaliai prigimima,
Ir paukėčių jau oro grūdėtis aidai,
Ir vėjas teik' švelnių dvelkimą.

Kur akį užmesit visur atbudimas
Iš miego gilias prasidėjo:
Ten girdisi miško meliusa ošimas,
Ir ūkininkas artų išėjo.

Po šalių žieminių gyvūnas kiekvienas
Linksmesniai prie darbo sukrunta;
Tik vieni lietuviai, skriaudžiamai per dienas
Iš snaudulio kieta ne'bunda.

Vieni mėgta enausti, antri sunkiai miegti
Tretį-gi pabudusius migdo:
Ir vargsai per amžius miegaliais paliekti,
Ir tikslai – pabusti, n'lygdo.

Bet jau jau iš miego atbust kam pris'ėjo
Tegul tas ein žadit miegalį;
Lai laisvė, brolystės ten sėklį pasėja,
Kur tikslai prigyt jina! gali....

Ir lietuvių pavasario žolę gaivinant
Jina! išbujos, pražydė,
Ir tautai lietuvių tuos diegus auginant
Laikai šviesesni prasidės.

Verax homo

Iš lauko Partijos.

|| Melrose Park, Ill. – Paėmus į rankas vieną-kitą laikraštį, pradedi skaityt, ir net linksma pasidaro matant kaip visuose pakraščiuose žmonės pradeda pabusti iš miego, kabinasi prie darbo, idant nusikratyt nedorą kapitalistų jungą. Ir mėš, melrosiečiai, pradėjom krapštyt akis. Ne ką, ne ką dar padarėm, bet jau yra žymės gyvų žmonių. Tikimės, kad darbas eis priešakiu. Sumanėm sutvert

LSPA. kuopą, ką susirinkę 26 gegužio ir padarėm. Padarę vakare mažą susirinkimą, paprašėm draugus truputį pakalbėt. Taigi drg. A. Dumbrys pakalbėjo nurodydamas sunkų darbininkų padėjimą, apie kovą kliasų – darbininkų ir buržuazijos, ir dėlko mums yra reikalinga ristišties į organizuotas sąjungas. Toliaus paaiškino LSPA. priedermes. Potam kalbėjo drg. V. Zubinas, nurodydamas kad mums vienintėlis kelias prie susipratimo yra ristišties į kuopas ir dauginti gerus darbininkiškus raštus. Užbaigus jam kalbėt, sutvėrėm kuopą, prie kurios prisirašė išsyk penki draugai; kiti buvo sieji atidėjo ant kito laiko. Nauja kuopa išsirinko komitetą: organizatorių, sekretorių, išdininką ir knygininką. Sumokėjom mėnesinių už gegužį po 25c. Drg. A. Dumbrys paaukavo kuopai raštų vertės 2.69, o drg. J. Dumbrys, narys 4-tos kuopos, paaukavo raštų už 2.00, drg. Mišcika už 50c. ir du draugai už 15c. Susirinkimus laikysme du kart per mėnesį. – Su draugingais sveikinimais visai Partijai ir ateinančiai sociališkai revoliucijai, sekret. J. Butnoras, Box 261. (P.S. Red. Kuopos N bus 43.)

Reikaluose LSPA. programo.

Antrame mūsų partijos susivaziavime turėtų but nuodugniai apsvarstyti visi svarbiausi mūsų reikalai. Ant klausimų, paduotų per drg. J.O.Širvydą, aš duočia tokius patarymus:

1. Mūsų «Lietuvių Socialistų Partija Amerikoje» turės butinai išsiimt ant savo vardo «čarterį», nes to reikalauja daugelis išlygų. Beje, vardą turės permaintyt; jau apie tai ir drg. Petratis yra kalbėjęs, kad mūsų partijos vardą turėsime permaintyt, teip ar kitaip. Man išsižiuri, kad teip pavadint butų geriausiai: «Lietuvių Socialistų Organizacija Amerikoje», sutrumpinant butų «LSOA.», prisiems tik žodis «partija» išmest. Priklausant prie kurios iš anglškų socialistškų partijų, mums atsieis daugiaus lėšų išmokėt, negu kad savo tikrą čarterį išsiimt.

2. Programą apdirbt galima tiktai susivaziavimuos, taigi tuom užsiimt turėtų II-asis Susivaziavimas.

3. Lietuvos demokratas kaip ir kunigus, reikia ignoruot; ant jų zaunų nereikia daug paisyt.

4. Priklausymas prie anglų partijų mums yra dar perankstyvas. Daugelis atsakytų nuo sąnarystės.

5. Stovėnę priešais kunigiją paliksim tą pačią kokia yra ir dabar.

6. Organizavimo reikaluose mes turim imt paveikslą nuo anglų socialistų

partijos. Jie daro teip: išsirenka organizatorius kiekvienai valstijai, kuriems tai žinomose apeliokėse parankiau yra organizuot negu iš kitur atkeliavusiams. Bet teip padarius, gal mums tada nereikėtų nei centro organizatoriaus, kadaži centro organizatorius neką daugiaus galės padaryt už vietinius organizatorius valstijose. Sziose valstijose turėtų but išrinkti organizatoriai: Connecticut, Massachusetts, New York, New Jersey, Maryland, Pennsylvania, Ohio, Illinois, Washington, Wisconsin ir kt. Dėltogi, draugai, atsilankykit Susivaziaviman kuoskaitlingiausiai. Be jų, niekas kitas tų reikalų neapsvarstys. Gerai butų teipgi, kad butų paduota iš minėtų valstijų draugus ant kandidatų, kurie apsiimtų organizavimo darbą.

7. Daryt diskusijinius susirinkimus butinai privalome. Tai yra neaplenkiamas reikalas mūsų išsilavinimui dėlei laikymo prakalbų.

8. Mokyklas gal seksis įvykdint vėliaus. Teip pat lieka ir kooperatyviškų įstaigų klausimas.

Mūsų organizacijos raštus minėti (jeigu bus išrinkti) organizatoriai turėtų gaut dykai, dėlei propagandos.

K. Rūkūs.

KAKLAS.

Kurės teismė paveikstėlis.

Parašė B. NIKONOV

(Užbaiga)

Vėliaus, kada gyvenimas per čielą eilę ne-teisybių, sloginimų ir prispaudimų išdirbo jame protestą prieš jo surėdymą, jis įstojo į eiles tų žmonių, kurie, panašiai jam, protestavo prieš šitojo slogučio tvarką. Ir, štai, su šituom tai sunkum jungu, kurį jis užsidėjo ant pečių vardan liuosybės ir dėlei sulaužymo kitų visokių jungų žmonijoje, jis ir tapo pristatytas prieš šį teismą.

Ir, štai, dabar tai ir pakėlė galvą ta baisi šmėkla, apie kurią pirmiaus nė jo motina, nė jo pati, ir niekas iš jo aplinkinių niekadoms nemisljo ir nesitikėjo...

Jį sūdiyo... o pakol jį sūdiyo, pakol žandarai ir kareiviai sergėjo visus įėjimus ir išėjimus, o paniuręs vakaras nusileido vis žemyn ir žemyn ant slėgiamo tamsuma miesto, aš mačiau tiktai tą vieną baltą kaklą, už kurį, kaip man rodėsi, jį ir sūdiyo...

IV.

Laikrodīs ant sienos atskambino pusadinį po pusadiniui su baugulinga, buka tikrybe. Man per nevalią skverbėsi galvon sulyginimas rolės laikrodžio su role teisdarių: šitas teisdarinis laikrodīs teipgi atėmė gyvybę nuo mano kliento... Atėmė išlėto, valanda po valandai, minutė po minutei...

Posėdis artinosi galo. Teisdarinis tardymas baigėsi; užbaigė kalbą prokuroras, ir sunkus man atėjo momentas: pirmsėdis su užkerėjančiu mandagumu davė man žodžiui vietą, ir aš pradėjau savo apginamąją kalbą.

Aš kalbėjau viską, kas reikalinga buvo pasakyt iš grynai formaliskos pusės. Aš išrodžiau, kad kreivai yra ištulkojamas tas įstatymų strai-psnis, po kuriom patraukė teisman mano klientą, iš anksto žinodamas, vienok, kad teismas su manim ne sutiks. Aš rankiojau ir sudėlioju minkštinančias mano kliento „kaltybę“ apystovas, jauzdamas, vienok, kad jų svarbumas akise teismo lyginasi zerui. Bet aš nepasakiau ir negalėjau pasakyt paties svarbiausio, aš negalėjau pasakyt: „Neimkit ant savo dūšios baisios nuodėmės žmogžudystės! Nejaugi jūs tą darbą padarę galėste ramiai išvaikštint namon, pietaut, glostyt pačią ir vaikelius?... Nejaugi jūs po to galėste pažvelgt žmonėms į akis, ne matydami prieš save baisios, su užsmaugtu kaklu dvasios?..."

Aš mačiau šitą dvasę be perstogės... Pakol aš kalbėjau savo apginamąją kalbą, baltas kaklas su mėlinoms vėnomis (gisloms) stovėjo mano akise, apsupo migla mano smegenis...

Atsikorusi areštantinio čekio apykaklė ir išsikišę iš po jos kraštai baltų marškinių, apglaudė tą kaklą minkštomis ir dyvinomis linijoms. Buvo kas-tai toks kudikiškas, tyras ir kantrus toje atkarusioj apykaklėje ir tame baltame, švelniame kakle!

Jis dar gyvavo, jis dar perdavė žmogaus kvėpavimus, tas kaklas. Jame dar tvaksėjo pulsas – tas slaptinas gyvasties svyrucelis, varantis, lygiai kaip ir laikrodžio svyrucelis varo sekundą po sekundai šito gyvenimo. Baltas kaklas judėjo ir nerviška virpėjo, lyginai jauzdamas baisų dasilytėjimą virvės.

Ir, štai, man rodėsi, kad aš matau, kaip virvė jau apjuosė jį mirtina, begailėstinga kilpa. Kaklas sudreba paskutinį kartą. Pulsas sustoja; svyrucelis sudaužyto laikrodžio paliauja savo gyvą judėjimą...

Ir viskas pabaigta! Jau nebėr dyvinų, tyrų ruožų apykaklės... Nebėra ramsčio mylimoms rankoms, nėra paramos sunkiam gyvenimo jungui. Nebėra gyvasties, nebėra žmogaus! Pasiliko kas-toks niekingas, nebylis, negyvas; *kas-tai* liūdnas ir bausis, ir panašus į suniurkytą ir sumintą purvan kvietkelį... Laimingi tie, kurie neprigyveno prie to bausaus vaizdo, katrie numirė, ne nujauzdami, kad jų draugams-broliams ateis tas bausis likimas! Laiminga jo motina, laiminga jo pati, katrų jau nebėra ant svieto! Bet kodėl teip nelaimingi mes, kuriems prisiėjo dalyvaut toje pašėlusioj tragedijoje?

V.

Laikrodīs išmušė dar sykį?...

Mēs pabaigėm mūsų kalbas, ir prasidėjo judėt mirties mašina.

Aš kalbu ne apie giliotiną, nė apie kartuves. Aš kalbu apie tuos susirinkusius mandagius ir šaltai-bejausmius žmones kareivinėse munde-

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikieta

Parduodame geležinkelių tikieta į visus miestus Jungtinių Valstijų.

609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

KAD SERGI NENUSIMYK -- BUSI ISZGYDYTAS --

Pirmiausia kreipimosi prie kokio daktaro, pažink savo ligą ir priežastis pamatiskai, kad koks daktarelis bile kur ar šundaktaris ne'sančė ligą neiškaltetų, už tai reikalunk — atsiusdamas 10 centų stempons, gausi knyga parašyta profesoriaus Dr. E. C. Collins ir perskaityk apie savo ligą skyrius su knyga

Vadova ing

Sveikata

Joje randasi dideli koloruoti paveiksai sudejimo žmogaus kūno ir naujai dadeta 11 apsiereiskimu gemančio kuditio pas motiną viduriose. Ta knyga naudinga sergantiems ir sveikiems

Dr. E. C. Collins Medikaliskas Institutas yra seniausias Amerikoje ir žemiaus minėjamas ligas, greičiausiai šiuo geriausia pasekme išgydo, — nuo plaučių ligos, kosulio, kėpenų, inkstu, viduriu ligos, kraujo nečystumo, galvos skaudėjimo, diegliu ir reumatizmo; skuros [odos] ligas ir niežėjimą, lytiškas silpnības, slaptas ligas vyrų ir moterų, seklos nubėgimą, sauzagystę su jos visais apsiereiskimu vaisiais, nervu ligas, abelną nusilpnėjimą, kataro (slogos), puslės, galvoj spieginą, miegustumą, geltliges, skausmingas moterų menesines ir baltasias antdrapanes, užsikrečiamas piktas ligas, kaip ir kitas kurios ant nelaimės žmonių ir kankinimo atsiranda, į umą laiką. Atsišauk tuojaus, nes —

Dr. E. C. Collins Medical Institute yra Specijališkas daktaras visada ant kožnos ligos. — Del kožno apsilpninto ligom, Specijališkai vaistai tampa sutaisyti po ištyrimo ligos ir išsiunčiami po Suvienytas Valstijas visur, Canada, Mexicą ir visą pasaulę.

Rašant adresuok: Dr. E. C. Collins Medical Institute,
140 W. 34-th str. New York City.

Atsišaukiantiems asabiškai ofleas (tarp Broadway ir 7-tos Ave.) atdaras kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarais: Utarninke, Seredoj ir Pėtnfačioje nuo 7 iki 8 val. Nėdėlioms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Atkreipiu atyda savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

➔ **Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.** ➔

➔ **NAUJAUSIOS PAVASARIO MADOS.** ➔

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj.

Prosinam ir taisom vienus metus **UŽ DYKA!**

L.Freedman & Son.

➔ **VIENA PREKE** ➔

➔ **Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku.** ➔

Kampas South ir 4-tos.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expeleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daigai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam hįgijeniškos rodos. Aptieka atvira dieną ir naktį. Sneka visokiais liežuviais.

NAUJIENA!

NAUJIENA!

H.MEDOFF'O tikra Lietuviška
TRAJANKA

Turiu atkreipti atyda, kad kiekviena moteriškė visados privalo turėti tikrą Lietuvišką Trajanką namuose. Trajanka yra padaryta iš 29 visokių augalų ir šaknių iš tūvynės; geriausia ir pasekmingiausia nuo visokių apsilpnimų ir skilvio negalių.

Teipgi gaunama MEDOFF'O REUMATIC, puiki gyduolė nuo visokio būdo reumatizmų ir MEDOFF'O STOMACH BITTERS, kuri išgydo visokias skilvio ligas.

Adresuokit:

H. Medoff

PHARMACIST AND CHEMIST

151 Metropolitan ave.

Brooklyn, N.Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA.

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str.

PHILADELPHIA, PA.

Pri laikome visuomet krautuvėje grynus vaisius, visokias europėjiskas skaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Treinerio Kartųj vynu, Pain expelleri, šviežias dieles. — Užkyčiojame visus lietuvius lankyti į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

Christijonas PFAFF.

Pardavėjas vyno ir visokių degtinių: bonkoms, tuziniais ir baksais. Prašau lietuvius nepamiršt adresu:

S.E. Cor. Passyunk Ave., & Catharine str.,
Philadelphia, Pa.

Shepherd's
APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS
SALIUNAS

JULIUS CALMIN

Visoki skanūs švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likerai; puikūs cigarai.

400 Mechanic st.,

Camden, N.J.

Bell 'Phone, 868-x E. 'Phone, 1033-A.